

Spoelt Kivalina in zee?

Arctisch dorp kampt met gevolgen klimaatverandering

Kivalina beschermt zich tegen het stijgende water.

FOTO JAN VAN DER WONING/GPD

TSEARD ZOETHOUT

HET ZAL NIET lang duren of Kivalina, een dorp van 350 Inupiaq-eeskimo's en een paar dozijn Amerikanen, is weggespoeld. Klimaatverandering. Dat de permafrost nu ook wegs melt, verergert de situatie. Ondertussen weten de inwoners niet waar ze zullen gaan wonen: aan de overkant van de kreek of toch hogerop, bij de Kisimigiuktuk heuvels?

Kivalina is een klein kustdorp aan de arctische Chukchi-zee, begin vorige eeuw gebouwd door een paar Inupiaq families. Hier, op de punt van de lagune, leek het of de vissen zo hun mond inzwommen.

Achteraf gezien had Kivalina niet op een slechtere plaats gebouwd kunnen worden. Het ligt op een eiland, vier meter hoog aan het eind van de lagune. Daarachter strekt de arctische toendra zich mijlenver uit.

Nu de winters warmer worden en de poolkappen smelten, krijgen wind en zee steeds meer vrij spel en er blijft weinig van de toch al spaarzame vegetatie over. Kivalina is sinds enkele weken in een vesting

veranderd, met rijen zandzakken die moeten voorkomen dat de huizen in zee vallen en wegspoelen.

Het meest tragisch is echter dat het dorp innerlijk verdeeld is. Aan de ene kant staan de mensen die wachten op aanzienlijke stromen geld van diverse overheden – geld dat bij een ramp veel te laat komt. Aan de andere kant heeft een kleine meerderheid van het dorp laten weten liever vandaag dan morgen aan de overzijde van de lagune te

ACHTER HET DORP STREKT ZICH DE TOENDRA UIT

gaan wonen, waar zij en hun kinderen veilig zijn – voorlopig, want ook daar duurt het geen kwart eeuw meer of ze krijgen natte voeten.

Geraamde kosten: honderd tot vierhonderd miljoen dollar. Maar volgens Colleen Swan, vertegenwoordiger van de Inupiaq-eeskimo's, valt het mee: "Het departement ging ervan uit dat alle huizen nieuw moeten zijn. Als we onze oude huizen herbouwen, zijn de kosten aanzienlijk minder."

Enoch Adams, voorzitter van de commissie van herlocatie, vermoedt dat er nog iets anders speelt. Aan de rand van de toendra ligt de Red Dog Mine, de grootste zinkmijn ter wereld. Daartegen zijn al bijna tweehonderd rechtszaken geweest wegens vervuiling van de rivier. "Ik denk dat ze ons daar niet willen omdat we tegen vervuiling protesteren," meent Adams.

De Northwest Arctic borough geeft de voorkeur aan een meer permanente locatie, tussen de Wulik en de Kisimigiuktuk heuvels, tweehonderd meter boven de zeespiegel en vijftien kilometer westelijk van Kivalina. Daarvoor moet een weg worden aangelegd die, zes kilometer verderop, langs een afzetting van gravel loopt. Dat zou wegenbouwers voorzien van voldoende materiaal voor een landingsbaan, een installatie voor afvalwater en een stortplaats. Colleen Swan gelooft er weinig van. "Die weg zou het, bij die stormen en oprukkende zee, niet lang uithouden," zegt ze.

Ondertussen stort een dragline nog maar een zak vol zand. Veel zal het niet helpen: sommige zakken zijn binnen twee dagen door de oprukkende zee al half weggespoeld.